

ARCHEOLOGIE PRAVĚKÝCH ČECH. SV. 1-8

Jiráň, Luboš – Venclová, Natalie (editoři)

Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

2007-2008

Dosud nejrozsáhlejší osmidílné kompendium o českém pravěku shrnuje současné vědomosti, podává přehled pramenů, kladených otázek i názorů na interpretaci získaných dat. Předvádí, na co lze navázat, které přístupy se jeví jako perspektivní a do kterých oblastí by měly směřovat nové badatelské projekty a projekty památkové péče. Úvodní svazek seznamuje s teorií a metodou archeologie, přírodním kontextem pravěkých kultur, antropologií pravěkých populací a také s hospodařením s archeologickým dědictvím. Svazky 2-8 se věnují systematickému výkladu jednotlivých období pravěku. Mají formálně shodnou strukturu, ale teoretická východiska, metodologické přístupy a důraz na jednotlivá témata se liší podle pojetí jednotlivých editorů a autorských týmů.

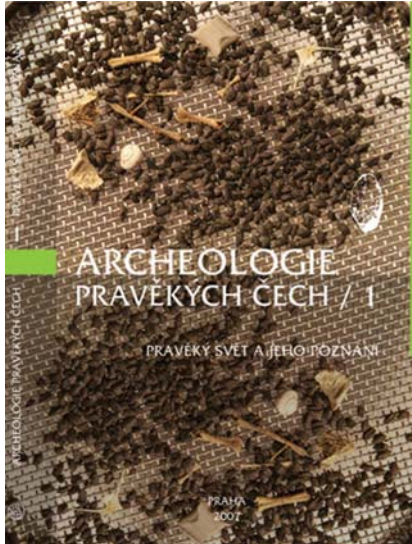
Poslední velké kompendium pravěkých dějin Čech vyšlo před více než třiceti lety. Změny společenského klimatu, významné rozšíření souborů dat a posun ve výzkumných metodách postupně vyvolaly potřebu předložit veřejnosti nový přehled českého pravěku. Konkrétní podobu dostala tato myšlenka již v roce 2000, ale postup práce zdržela přírodní katastrofa, která postihla Archeologický ústav i s jeho laboratořemi, archivy a knihovnou, totiž povodeň v r. 2002. Práci na projektu a publikaci jeho výsledků umožnila podpora Grantové agentury České republiky. **V osmi dílech je k dispozici 1445 tiskových stran textu, které obsahují i mapové podklady a typologické tabulky, a 128 stran barevných obrazových příloh. Na textu spolupracovalo 49 odborníků z 15 různých vědeckých institucí pod vedením dvou hlavních editorů a dalších pěti editorů jednotlivých svazků.**

Předkládané dílo čtenářům představuje podobu současné české archeologie, pro kterou je příznačná rozrůzněnost přístupů, z nichž žádný nemá jasnou převahu. Středem zájmu stále zůstává člověk, ale vývoj společnosti již není chápán jednostranně. Uvažuje se spíše o koevoluci člověka a prostředí, v níž působení je vzájemné. Proto je celý první díl věnován vymezení tématu archeologie, vývoji přírodního prostředí a člověka v pravěku. Autoři a editoři se čtenářům snaží přiblížit archeologii jako mimořádně vnímavý obor pro interdisciplinární spolupráci, schopný vstřebávat podněty prakticky ze všech vědních disciplín. Naprosto zásadní je úzká spolupráce s přírodními vědami. Na jedné straně stojí takové obory jako je archeogenetika (použití molekulárně biologických metod v antropologii minulých populací), archeobotanika, archeozoologie, které se týkají bezprostředně vývoje člověka a jeho přírodního prostředí. Na straně druhé můžeme zaznamenat výrazný rozvoj nedestruktivních metod používaných při průzkumech krajiny (geofyzikální metody, letecká archeologie). Nově nebo v daleko větší míře jsou aplikovány zejména matematické a statistické metody a geografické informační systémy. Digitalizace dat umožňuje práci s velkými soubory a zpřístupňuje jejich dokumentaci; je také podmínkou studia prostorově rozsáhlých nadregionálních entit. Dalším velmi palčivým tématem současné archeologie je hospodaření s archeologickým dědictvím; nevyhnuli se mu ani autoři prvního dílu.

Svazky, věnované jednotlivým obdobím pravěku, mají jednotnou strukturu, takže čtenář získá utříděné informace o dějinách bádání, seznámí se přehledně s nejvýznamnějšími nalezišti a nálezy, ujasní si chronologické postavení jednotlivých archeologických kultur a jejich fází, získá představu o sídlení a výrobních činnostech, i o oblasti aktivit rituálních. Systematicky jsou pojednány nemovité i movité artefakty, jejich typologie a funkce. V samostatných oddílech jsou předmětem pozornosti ekonomika a společnost, jejich struktura a vztahy, kontakty obchodní a jiné, a evropský kontext pravěkých kultur. Celkový obraz

pravěkých Čech je podán jako výsledek rozmanitých výzkumných metod a přístupů s tím, že bere v úvahu možnost různých interpretačních modelů.

Všechny svazky jsou koncipovány tak, aby byly užitečné jak odborníkům, tak studentům a zájemcům z řad široké veřejnosti.

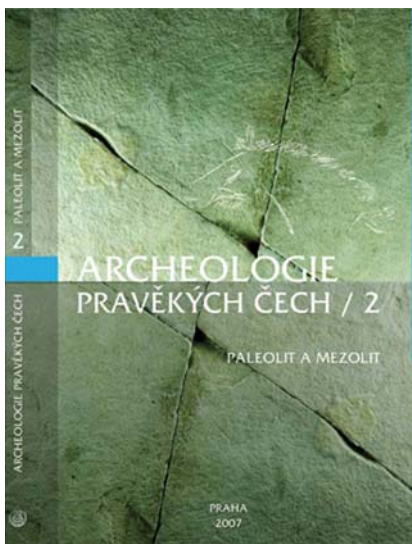

Svazek 1: Kuna, Martin (ed.) et al.: Pravěký svět a jeho poznání.

Archeologie pravěkých Čech 1.

Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2007. 163 s. s obr.

ISBN: 978-80-86124-75-9

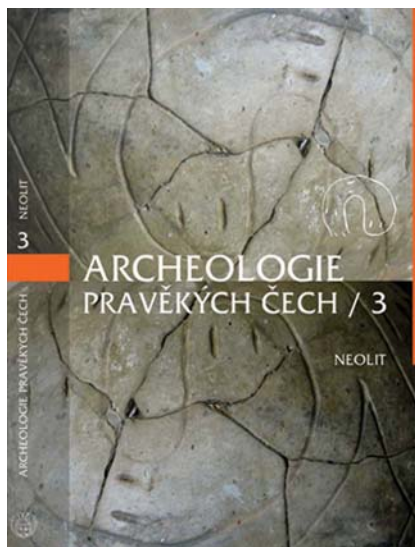
Svazek 2: Vencl, Slavomil (ed.) – Fridrich, Jan: Paleolit a mezolit.

Archeologie pravěkých Čech 2.

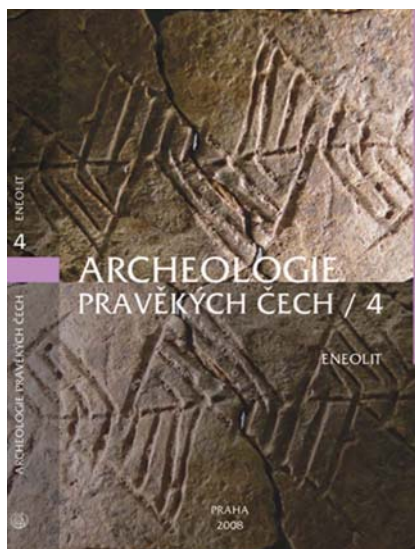
Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2007.

164 s. s obr.

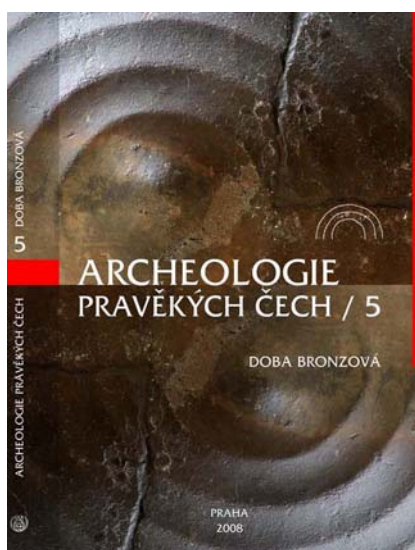
ISBN: 978-80-86124-76-6

Svazek 3: Pavlů, Ivan (ed.) – Zápotocká, Marie: Neolit.
Archeologie pravěkých Čech 3. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2007.
118 s. s obr.-ISBN: 978-80-86124-71-1

Svazek 4: Neustupný, Evžen (ed.) et al.: Eneolit.
Archeologie pravěkých Čech 4. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2008.
185 s. s obr.
ISBN: 978-80-86124-77-3

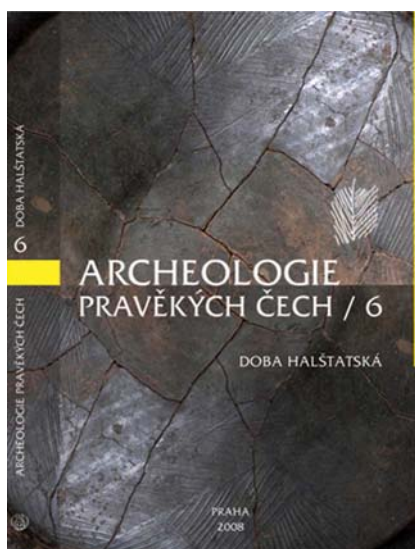

Svazek 5: Jiráň, Luboš (ed.) et al.: Doba bronzová.

Archeologie pravěkých Čech 5.

Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2008. 265 s. s obr.

ISBN: 978-80-86124-78-0

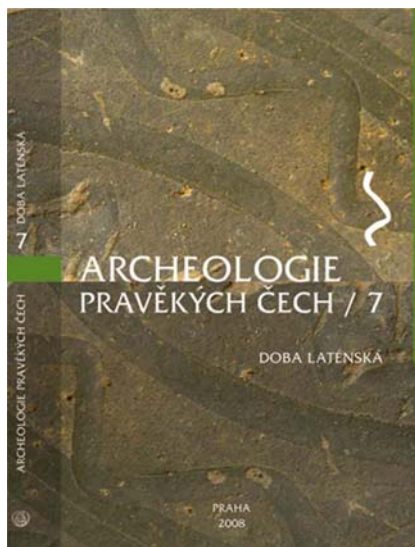
Svazek 6: Venclová, Natalie (ed.) et al.: Doba halštatská.

Archeologie pravěkých Čech 6.

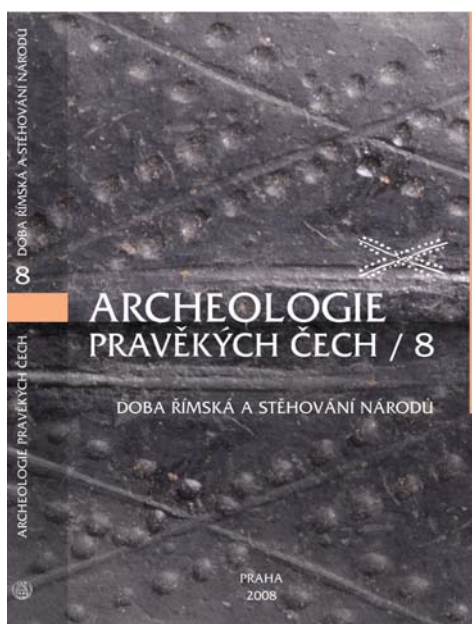
Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2008.

173 s. s obr.

ISBN: 978-80-86124-79-7

Svazek 7: Venclová, Natalie (ed.) et al.: Doba laténská. Archeologie pravěkých Čech 7. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2008. 164 s. s obr. ISBN: 978-80-86124-80-3

Svazek 8: Salač, Vladimír (ed.) et al.: Doba římská a stěhování národů. Archeologie pravěkých Čech 8. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2008.. 214 s. s obr. ISBN: 978-80-86124-81-0